ПАМ'ЯТАЙМО МИНУЛЕ -
200-річчя
НЕЗАЛЕЖНОСТИ ЗСА
100-річчя
АМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНИ
—БУДУЙМО МАЙБУТНЄ

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXIII. Ч. 200. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 19-го ЖОВТНЯ 1976 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. TUESDAY, OCTOBER 19, 1976 No. 200. VOL. LXXXIII

ТИСЯЧІ УКРАЇНЦІВ ВЗЯЛИ УЧАСТЬ У ВСЕНАРОДНІЙ МАНІФЕСТАЦІЇ В НЮ ЙОРКУ, СЕНАТОР БОКЛІ ТА ІНШІ ЗАОХОЧУЮТЬ ДО ДАЛЬШИХ ЗМАГАНЬ ЗА ВОЛЮ УКРАЇНИ

Ню Йорк, Н. И. (В. Л-ць і I. Д.) — Помимо холодної і вітряної погоди понад дві тисячі українців — згідно з твердженнями американської преси—серед них майже половина молоді в одностроях молодечих організацій і національних одягах, взяли участь в Всенародній Маніфестації, яка відбулася тут на 5-ій евеню для відзначення 200-річчя Американської Незалежности і 100--річчя українського поселення в цій країні, що її, у продовженні цих відзначень, зорганізував окремий Комітет 200 і 100-річчя під головуванням адв. І. Флиса та який діє в рамцях Комітету Об'єднаних Українсько - Американських Організацій — Відділу УККА Метрополітального Ню Йорку з допомогою і участю громад сусідніх стейтів ЗСА.

Точно о годині 1-ій по полудні похід рушив по П'ятій евеню в ескорді поліції в напрямі Браєнт парку на 42-ій вулиці, де відбулася політична і мистецька програма Маніфестації.

Похід очолювали прапороносці, за якими молодь, зодягнена в українські національні одяги, несли великий напис англійською мовою: „Геппі Бирсдей ЗСА". Дальше маршували військовим порядком колони комбатантів, біля яких, додержуючи кроку комбатантам, маршував в однострої козацького старшини з прапором у руках усюдиприсутній 82-річний маестро Авраменко, а далі члени парафії з Фреш Медов, дітвора в національних одягах, численні прапори. Колони з транспарентами, які зображували українське народне мистецтво, молодь Академії св. Юра, колони Пласту з організаційними прапорами, танцювальний Ансамбль парохії св. Володимира з Гемстеду, прикрасно влаштований народний віз УНСоюзу, що його з допомогою Головного Уряду підготовила нюйоркська Округа Відділів УНС на чолі з М. Хоманчуком: та на ньому, крім двох дружок „Союзівки" Марти Бояр і Ліди Ленець та молодечої оркестри „Тризуб" під керівництвом Михася Галатина, їхали діти школи Українознавства в Асторії — (Христя Грицин, Роман Грицин, Юрій Морак, Софійка Малаховська, Андрій, Марко і Юрчик Слинь, Христя Івашко, Катруся Штогрин, Михась Барна та Ганя Сава) колони членок СУА з українськими національними прапорами, дівоча оркестра, довгі ряди молоді СУМА на чолі з головою Осередку Корнелем Василиком, громада з Асторії з організаційними прапорами ООЧСУ і СУМА, Організації УВФ з Ню Йорку і сотні громадян з поодиноких громад Великого Ню Йорку і околиць.

Численно зібрані на великій площі Браєнт парку привітав голова Комітету 200-річчя ЗСА і 100-річчя Українського Поселення адв. І. Флис, хори парафій Чесного Хреста в Асторії і св. Володимира в Гемстеді під диригентурою О. Длябоги відспівали під акомпаньямент духової оркестри національні гимни, а о. д-р В. Гавліч, ЧСВВ, провів вступну молитву.

Цілістю програми проводив молодий адвокат Аскольд Лозинський. З довшим словом в українській мові виступив першим д-р В. Савчак, голова КОУАО. Моттом

(Закінчення на стор. 4-ій)

Три Округи УНСоюзу Нової Англії влаштували секретарсько - організаційний курс, відбули наради

Учасники секретарсько-організаційного курсу УНСоюзу Округ Нової Англії перед будинком УНДому у Віллімантику, Конн.

Віллімантик, Конн. — Заходами Управ трьох Округ УНСоюзу Нової Англії, а саме Ню Гейвену, Бостону і Вунсакету, минулої суботи, 16-го жовтня, відбувся тут успішний секретарсько-організаційний курс і організаційні наради в яких взяли участь 30 урядовців Відділів цих Округ.

Курс відкрив коротким словом голова Округи Ню Гейвену д-р Михайло Снігурович від імені організаторів та господарів цього курсу, опісля головний організатор Степан Гавриш поінформував про значення і потребу такого курсу. В програмі самого курсу доповідачі дали чотири лекції на такі теми: „Основи життьового забезпечення" і „Обов'язки секретарів Відділів" — головний секретар Володимир Сохан, та „Наш товар — кляси забезпечення УНСоюзу" і „Як здобувати нових членів" — головний організатор Степан Гавриш. Після кожної лекції доповідачі давали відповіді на ряд запитів, а в перерві між доповідями господарі влаштували для учасників курсу полуденок. Таким же прийняттям вгощали учасників господарі після закінчення організаційних нарад, за що д-р Михайло Снігурович склав подяку секретарці 387-го Відділу пані Ірені Олійник та її співробітникам: Михайлові Химієві, Андрієві Смукові, Марії Смук, Лукії Ардиковській, Льорейн Душинській, Софії Івах та Анні Ферічко.

Організаційними нарадами, які слідували, проводив голова Окружної Управи Ню Гейвену д-р Михайло Снігурович, а секретарював Тарас Сливинський. До президії нарад були запрошені гості з

(Закінчення на стор. 4-ій)

Фрагмент Української Всенародної Маніфестації в Ню Йорку на фотознімці в щоденнику „Н.И. Нюз".

ПРЕЗИДЕНТ ФОРД СТВОРИВ КОМІСІЇ ДЛЯ СЛІДКУВАННЯ ЗА ПОРУШУВАННЯМ ЛЮДСЬКИХ ПРАВ В СССР

Вашінгтон. — Президент Джералд Форд, згідно із законом, який він підписав минулого літа, найменував трьох урядовців — по одному з Державного департаменту і Департаментів оборони та торгівлі — до спеціяльної створеної Комісії для слідкування за порушуваннями людських прав у СССР та інших країнах, які підписали Гельсінкську угоду минулого року.

Як відомо, законопроєкт про створення такої Комісії був вніс в сенаті Кліффорд Кейс з Ню Джерзі, а в Палаті Репрезентантів конгресменка Міллісент Фенвік. Крім трьох представників уряду, до Комісії входить шість сенаторів і шість членів Палати Репрезентантів

З рамени Уряду ЗСА на членів Комісії найменовані президентом Фордом: Монро Лі, правний дорадник Державного департаменту Деймс Пур, головний асистент секретаря оборони; і Мансвілд Спраґ, дорадник секретаря торгівлі.

Повідомляючи про ці найменування, президент Форд заявив, що його спеціяльний асистент для етнічних справ д-р Мирон Куропась є в контакті з найменованими урядовцями, приготовивши для них ряд випадків порушення людських прав в СССР.

З достовірних джерел в Конґресі ЗСА повідомляють, що новостворена Комісія плянує звернутися до совєтських властей з офіційною вимогою відвідати деякі із в'язниць і концентраційних таборів в СССР в цілях перевірки існуючих умовин і трактування політв'язнів.

Це мало б бути першим кроком у виконанні завдання новоствореної Комісії, тобто перевірки вже відомих випадків порушення людських прав в СССР, інформування уряду і конґресу ЗСА про ті порушення і рекомендування протизаходів.

ЛИТОВЦІ ВИЯВЛЯЮТЬ ЗЛОЧИНИ МОСКВИ, ЗАКЛИКАЮТЬ ДО ПОСИЛЕНОЇ БОРОТЬБИ ЗА ВОЛЮ

Ню Йорк. — В 6 і 7-му числі Інформаційного Бюлетеню „Ельта", що його видає тут Верховна Рада Визволення Литви, появилось цілий ряд матеріялів, які свідчать про пожвавлену діяльність опозиційних сил в Литві. В журналі опубліковано також відкритого листа литовського діяча і політв'язня Антанаса Терцяткаса до голови КГБ Андропова, в якому розповідається про страшні безправ'я і насильство КГБівського апарату і про жорстокі відносини в концтаборах, у яких перебувають політичні в'язні. В 6-му числі надруковано повний текст звернення литовських підпільних організацій до литовського народу у зв'язку з річницею совєтської агресії на Литву в 1940 році. Заклик підписали Литовський Визвольний Рух і Литовський Демократичний Молодіжний Комітет. У зверненні між іншим пишеться: „Ми, представники ЛВР і ЛДМК, покликуючись на прагнення литовського народу до самостійности, свободи і миру, як теж соціяльного прогресу, категорично засуджуємо імперіялістичну агресію СССР проти Балтійських країн. Ми живемо тепер в умовах постійної брехливої пропаганди, масової дезорієнтації і совєтського терору. ЛВР і ЛДМК закликають всіх, хто прагне свободи, національної незалежности і демократії діяти в таких напрямках: підносити голос протесту ще більше енерґійно проти совєтської агресивної політики та в користь визволення Литви і цілої Прибалтики; виявляти з найбільшою енерґією та відвагою злочини проти демократії, людських прав і беззаконности в СССР".

ВИСТАВКА ОБРАЗІВ ІРЕНИ ФЕДЕНИШИН

Вашінґтон. — Жіноча Секція Об'єднання Українців Вашінґтону інформує, що в суботу, 23-го жовтня ц.р. о год. 7-ій вечора тут в залі української православної церкви, 4842 16-та вул., відбудеться виставка образів Ірени Феденишин. Виставка буде відкрита в неділю, 24-го жовтня ц.р., до год. 3-ої по пол.

ПРЕЗ. ФОРД З'ЯСУВАВ ПРЕДСТАВНИКАМ ЕТНІЧНОЇ ПРЕСИ РЯД ПРОБЛЕМ ВНУТРІШНЬОЇ І ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ ЗСА

Вашінгтон. — Заходами д-ра Мирона Куропася, спеціяльного асистента Президента для етнічних справ, і Вілляма Баруді, асистента Президента, тут в четвер, 14-го жовтня, відбулася коротка зустріч шістьох представників етнічної преси з президентом Фордом, під час якої заторкнено кілька питань внутрішньої політики ЗСА, що лежать в площині заінтересувань поодиноких етнічних груп і їх як цілости. Зустріч, яку попередила одногодинна конференція шістьох представників етнічної преси з д-ром М. Куропасем і В. Баруді, відбулася в полудневих годинах в Овальному бюрі президента Форда і тривала 35 хвилин. Заступлені були італійська, польська, німецька, китайська, литовська і українська етнічні групи. Від „Свободи" був на цій зустрічі ред. Зенон Снилик.

Відповідаючи на поодинокі питання, президент Форд підтвердив своє становище до таких справ, як злочинство, збереження етнічних кварталів в містах, неґативні наслідки т. зв. системи квот, охорона старших віком громадян перед злочинцями і підвищення оплат на пакунки совєтськими властями.

В цій останній справі, заявив президент Форд, уряд ЗСА вже раніше звернувся до уряду СССР з протестом, і хоча це є внутрішня справа СССР, згідно із заявою його властей, Уряд ЗСА, а особливо Державний департамент, продовжує заходи в цілях зниження оплат, які, як сказав президент Форд, грабують американських громадян із мільйонів долярів.

В справі збереження етнічних кварталів, які, — сказав президент Форд, — є осередками культурного і громадського життя поодиноких етнічних груп, повинні бути збережені в інтересі цих останніх і в інтересі міст, більшість з яких знаходяться в критичній економічній ситуації. Президент заявив, що секретар Департаменту Міських Справ, п-і Карля Гіллс, вже в слідуючому тижні проголосить перші заходи, які будуть зроблені в напрямку збереження етнічних кварталів, включно з вжиттям федеральних фондів і координацією вже існуючих 12-ох програм.

Відповідаючи на запит про злочинців - рецидивістів, які дослівно бушують по етнічних громадах і їх мешканевих кварталах, нападаючи особливо на старших віком громадян, президент Форд сказав, що він обстоював і обстоює якнайгостріше применення законів, з особливим наголосом на придержання цих злочинців у в'язницях на довші строки.

Президент Форд гостро засудив т. зв. систему квот, яка заявив він, створила зворотну дискримінацію, як у приватному так і урядовому секторах. Колишні кривди, сказав президент Форд, не можна направляти новими кривдами, стверджуючи, що одинокими критеріями в прийманні на працю і в підвищеннях повинні бути кваліфікації, знання і здібність осіб, а не їх расова приналежність.

Безпосередньо перед конференцією президент Форд підписав закон про надання прав на медичну опіку всім ветеранам Першої і Другої світових війн, які були членами польських і чеських формацій, що боролись по боці ЗСА проти ворогів. Церемонія підписання законопроєкту відбулася в городі рож перед Білим Домом в присутності численної делеґації польських і чеських ветеранів і громадсько-суспільних діячів. В короткій заяві, президент Форд ще раз підкреслив, що американський нарід і його уряд піддержує стримління всіх народів до волі і незалежности та їхнє право на самовизначення.

Микола і Сергій Ковальчуки, проти яких Іміґраційна Служба веде слідство, це „добрі люди" - кажуть сусіди

Ню Йорк. — „Вони добрі люди — з того, що я бачу. Вони встають рано і важко працюють цілий день" — сказав поліцай, що є сусідом братів Миколи і Сергія Ковальчуків у Філядельфії, проти яких Іміґраційна і Натуралізаційна Служба веде тепер слідство на підставі обвинувачень з Ізраїлю, що вони брали участь у вбивстві жидів в Любомилі під час німецької окупації України. Поліцай-сусід висловив свою думку про Ковальчуків кореспондентові „Ню Йорк Таймсу" Ралфові Блюменталеві, який у виданні цієї газети з понеділка, 18-го жовтня, надрукував довший репортаж власне про тих осіб, проти яких тепер ведеться слідство в справі їх коляборації з нацистами та співучасти у нацистських злочинах. Блюменталь твердить, що американські урядові джерела не подали імен тих осіб, проти яких ведеться слідство, але іміґраційні слідчі з кінцем минулого тижня вернулися зі своєї вже другої поїздки до Ізраїля цього місяця, шукаючи чи переслухуючи свідків проти головних підозрілих і з ізраїльських джерел подано прізвища двох згаданих українців, Миколи і Сергія Ковальчуків у Філядельфії, які приїхали до ЗСА в 1950-му році. Блюменталь дальше інформує:

„Оба брати є кравцями і живуть у північній частині Філядельфії. 56-літній Сергій Ковальчук сказав в інтерв'ю минулого тижня, що обвинувачення проти нього не є правдиві. „Ні, я не боюся. Якщоб я боявся, то ми не жили б тут увесь час" — сказав він кореспондентові. Микола Ковальчук відмовився коментувати, але сусіди сказали кореспондентові, що родина Ковальчуків завжди перша в державні свята виставляє американський прапор...

ПРЕМ'ЄРА „СКЛЯНКА ВОДИ" В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — В неділю, 7 листопада ц.р. о год. 4-ій по полудні, тут у приміщенні Фешен Інституту при 227 Захід, 27 вулиця, Студія Лідії Крушельницької „Мистецьке Слово" дасть прем'єру — комедію Є. Скріба „Склянка води", що її переклад з французького зладив Юрій Шерех. Постава — Лідія Крушельницька, музика — Ігор Соневицький, хореографія — Ольга Ковальчук-Івасівка, оформлення сцени і проєкти костюмів — Марійка Шуст та світло — Юрко Гречило.

ЕКОНОМІЧНІ СПРАВИ І СХІДНЯ ЕВРОПА БУЛИ ГОЛОВНИМ ПРЕДМЕТОМ ПУБЛІЧНОЇ ДЕБАТИ КАНДИДАТІВ НА ВІЦЕПРЕЗИДЕНТА

Гюстон, Тексас. — В п'ятницю, 15-го жовтня, тут відбулася перша в історії ЗСА публічна дебата між віцепрезидентськими кандидатами, — республіканським сенатором Робертом Долом із Кензасу та демократичним сенатором Волтером Мондейлом, під час якої обидва кандидати наголошували внутрішні економічні питання, як теж заторкували закордонну політику, в цьому і справу совєтського панування над Східньою Европою. Дебату спонзорувала Ліга Жінок - Виборців і була передавана телевізійними сітками та по радіо.

Під час 2-хвилинних вступних заяв і опісля, відповідаючи на запити трьох панелістів і коментуючи відповіді свого суперника, сенатори Дол і Мондейл до великої міри повторювали свої попередні вислови про різні аспекти американської внутрішньої і закордонної політики та підтримували відповідно становища президентських кандидатів, Джералда Форда і Джіммі Картера.

Демократ Мондейл наголошував, що федеральний уряд мусить присвятити більше уваги таким питанням як: шкільництво, мешканева проблема, поборювання інфляції та безробіття, розв'язки енерґетичної проблеми, крайове забезпечення здоров'я тощо. Республіканець Роберт Дол натомість обороняв дотеперішню економічну політику президента Форда, заявляючи, що теперішній уряд зробив багато в ділянці поборення рецесії, інфляції, безробіття і т. д., та критикував Мондейла, Картера і контрольований демократами Конґрес за те, що стараються надмірно збільшувати видатки уряду, що, на думку Дола, може довести до нової інфляції та великого бюджетового дефіциту.

Відносно Східньої Европи, сен. Мондейл назвав заяву Президента, що та частина світу ніби не находиться під пануванням Совєтського Союзу — „правдоподібно найбільш неймовірною заявою", яку будь - який президент ЗСА виголосив в останніх роках, кажучи, що заява президента Форда викликала „замішання в Европі" і похвали в комуністичній пресі Пальщі. Сенатор Мондейл схвалив факт, що Президент опісля признався до помилки, але дивувався, чому чекав аж 6 днів. Відповідаючи на запит: чи демократи дійсно вели б іншу політику щодо Східньої Европи, ніж теперішній республіканський уряд, сенатор Мондейл заявив, що з кожною з держав в тій частині світу треба вести „особисту політику", а не трактувати всі країни як один бльок, та не звертатися до СССР, щоб відігравав ролю посередника в переговорах з країнами Східньої Европи. Він також сказав, що хоча всі добре розуміють, що тим країнам буде тяжко здобути дійсну незалежність, то Америка повинна підтримувати ці

(Закінчення на стор. 2-ій)

Євген Ляхович, провідний діяч Українського Визвольного Руху, б. співредактор „Свободи" і основник ООЧСУ, помер на Фльориді

Бока Ратон, Фльорида. — Минулої суботи, 16-го жовтня, тут помер на 76-му році життя учасник Українських Визвольних Змагань в рядах Української Галицької Армії від 1918-го року, один з найвидатніших діячів Українського Визвольного Руху між двома світовими війнами, інженер по професії, журналіст і публіцист та автор ряду праць, колишній співредактор „Свободи" та основоположник і перший голова Організації Оборони Чотирьох Свобід України. Похорон був заповіджений на понеділок, 18-го жовтня, з місцевої католицької церкви на місцевий цвинтар. Осиротив дружину Ольгу, дочки Карину і Христину та 4 внуків і три сестри.

Св. п. інж. Євген Ляхович народився 4-го червня в місцевості Ушня в Україні в 1900 році. В 1918-му році 18-літнім юнаком зголосився до Української Галицької Армії та служив і боровся в її рядах до 1921-го року. В 1922-23 студіював техніку в Данціґу і в тому році переїхав до ЗСА та продовжував технічні студії в Брукліні. Продовжуючи боротьбу за волю України в організаційних рядах УВО і ОУН, був в рр. 1933-35 дипломатичним представником ОУН в Лондоні, де вів Українське Пресове Бюро. Повернувшись в тому році до ЗСА, в 1936-му році поступив на працю в редакції „Свободи" і був її співредактором до 1942-го року, перейшовши тоді на свою професійну працю інженера в машинобудівельній фірмі в Брукліні. В рр. 1946-48 зосереджував свою активність на допомогу визвольно - повстанській боротьбі в Україні, довівши до створення Організації Оборони Чотирьох Свобід України і був першим її головою. Був автором ряду публіцистичних праць та дописувачем - кореспондентом багатьох українських газет і журналів. Крім ближчої і дальшої родини, осиротив велику Українську Громаду, яка назавжди збереже його у вдячній пам'яті за його працю і заслуги для добра українського народу.

УЗХ відзначає своє 45-річчя

Ню Йорк, (П.Р). — Цього року Український Золотий Хрест відзначає 45-річчя своєї харитативної праці ювілейною конференцією в готелі Шератон в Чікаґо, Ілл., в днях 23-24-го жовтня. Господарями цього святкування є 12 відділ УЗХ, який рівночасно відзначить і свій ювілей. З цієї нагоди УЗХ плянує нагородити проф. Ол. Грановського спеціяльною грамотою за його довголітню допомогу в праці й акціях цієї організації. Під час святкувань делеґати з різних частин ЗСА проаналізують багатогранні ділянки активности УЗХ та звернуть свою увагу на найбільш пекучі в сучасну пору, а це на конкретну й актуальну допомогу політв'язням і їхнім родинам в Краю, яку веде від 1967 р. успішно Комітет Оборони й Допомоги при Головній Управі УЗХ як Фонд УЗХ.

Ювілейний бенкет із мистецькою програмою, на який запрошено представників організацій і все громадянство, відбудеться в тому самому готелі в суботу увечері.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Привілей і обов'язок

Цього року можна часто почути заяву: „Я не буду взагалі голосувати під час виборів". Деякі люди мотивують свою відмову брати участь в цьому підставовому процесі всіх демократичних суспільств тим, що, мовляв, „ніякий кандидат не зацікавив мене своєю програмою". Інші твердять, що „з моїм одним голосом все одно ніхто не рахується", а між громадянами-українцями можна почути, що ні один, ні другий кандидат „не дбає про Україну".

Жадне із цих тведржень не може і не повинно бути причиною відмови в голосуванні. Виникає запит: що сталося б, якщо відмовилася б голосувати подавляюча більшість виборців? Відповідь ясна: На керівних постах виконавчої та законодавчої частин уряду, — федерального, стейтового чи міського, — опинилися б люди, які не були б представниками цілого населення ЗСА, а тільки малої частини громадян.

Не мають слушности також ті, які думають, що з їхнім голосом „ніхто не рахується". В демократичній системі кожний голос є важливий, бо поодинокі голоси творять більшість і в обставинах один-два голоси могли б перерішити вислід виборів.

Щодо твердження громадян українського роду, мовляв, „кандидати не дбають про Україну", то це теж не витримує аналізи. Правда, що жадний з президентських кандидатів, як і велика більшість кандидатів до Конгресу, — не виступлять з вимогою, щоб Москва негайно звільнила Україну та не обіцятимуть підтримки для українського визвольного руху, бо не така тепер в Америці і в світі політична коньюнктура, але це не значить, що кандидати на президента та на інші пости не цікавляться проблемами України. Вони тільки вважають, що для ЗСА тепер кориснішою є політика „відпруження", а кожний політик вперше чергу дбає про інтереси його власної держави. Ми маємо право і обов'язок не погоджуватися з висновками політичних діячів ЗСА щодо питання, яку політику відносно Москви повинен вести Вашінгтон, якщо вона в нашому переконанні не є в інтересі Америки. Але ми нічого не досягнемо відмовою від голосування у виборах. Навпаки, тільки наша якнайактивніша і масова участь у передвиборчій кампанії та у самих виборах може дати бажані результати, бо докаже кандидатам, що ми творимо поважну частину населення ЗСА і що з нами треба рахуватися.

Зрозуміло, що громадяни українського роду, не забуваючи про недолю українського народу в Батьківщині, повинні виявляти більше зацікавлення також питаннями внутрішньої політики ЗСА, зокрема у тих ділянках, що мають значення і безпосередньо відносяться до нас, як етнічної групи. Сказано: це наш привілей і обов'язок.

ЕКОНОМІЧНІ СПРАВИ

(Закінчення зі стор. 1-ої)

прагнення до самостійности, бо ЗСА мусять в очах світу далі бути країною, яка обстоює право всіх народів на волю і незалежність. Сенатор Мондейл рівнож заявив, що демократи звертали б більше уваги на те, чи СССР додержується тих постанов Гельсінкської Деклярації ,які стосуються вільної виміни думками та інформаціями, і таврував президента Форда за те, що відмовився „стрінути і вшанувати" Александра Солженіцина, бо, на думку сен. Мондейла, Америка мусить „вшановувати тих людей із Східньої Европи, які є символами спроможности людського духа протиставитися опресії".

Р. Дол заявив, що треба більше уваги звертати на попередню діяльність президента Форда, ніж на „помилку під час дебати" та сказав, що хоча СССР панує над урядами і територією східньоевропейських країн, то „серця і уми" поляків, румунів, чехів і т. д. залишилися вільними і вони не втратили надії на свободу. Він сказав, що найкращим способом підтримувати народи Східньої Европи і їхні змагання є шляхом збільшення торгівлі з Америкою.

Обидва кандидати на пост віцепрезидента надіються, що виконуватимуть відповідальніше обов'язки, ніж попередні віцепрезиденти. Сенатор Мондейл сказав, що Джіммі Картер погодився, щоб Мондейл, коли стане віцепрезидентом, очолював старання змінити структуру федерального уряду, щоб зробити його більш ефективним, та очолював би боротьбу із злочинністю і наркотиками. Президент Форд натомість хоче, щоб Р. Дол був відповідальний за старання здобути інформації про всяків, які „пропали без вісти" під час В'єтнамської війни, та займався питанням, як збільшити експорт американських сільськогосподарських прадуктів.

Під час дебати сенатор Дол обороняв державного секретаря Генрі Кіссінджера, заявляючи, що хоча не завжди погоджувався з Кіссінджером, то державний секретар зробив дуже багато для світового миру.

Натомість сенатор Мондейл критикував політику Форда і Кіссінджера на Близькому Сході, заявивши, що уряд Форда довгий час не підтримував старань чорного населення країн Південної Африки, перебрати в свої руки владу від білої меншости, а почав цікавитися тією справою щойно напередодні виборів. Мондейл також закинув республіканцям, що вони „приязно" ставилися до військової хунти в Греції. Він сказав, що Демократична партія хоче „зміни у філософії та в напрямі", точніше, щоб Америка знову наголошувала свої підставові вартості свободи і державної незалежности, бо сила Америки лежить саме в тих вартостях.

Обидва кандидати старалися пояснити, чому серед населення існує такий брак зацікавлення цьогорічними виборами. Дол твердив, що виборці „не вірять" в обіцянки Картера та бояться більших видатків уряду. Натомість Мондейл сказав, що Вотергейтська афера, В'єтнамська війна, надужиття повновластей розвідчими аґенціями тощо послабили довір'я населення до уряду. Демократи вважають, що вони зможуть привернути це довір'я.

Дебата між віцепрезидентськими кандидатами проходила в гострішій атмосфері, ніж дві дебати між президентом Фордом і Дж. Картером. Третя і остання дебата між Фордом і Картером відбудеться цієї п'ятниці, 22-го жовтня, в 9:30 увечорі.

Сенатор Павло Юзик

ПОТОПТАННЯ ЛЮДСЬКИХ ПРАВ В УКРАЇНІ

Слово на Маніфестації у Вінніпегу, 3 жовтня, 1976.

I

Вже більше як один рік минув, коли в Гельсінкі, Фінляндія, дня 1-го серпня 1975 року зібралися голови 34-ох держав і підписали інтернаціональний документ під назвою „Конференція в Справах Безпеки й Співпраці в Европі. Остаточний Акт". Це була угода між державами Совєтського комуністичного бльоку й державами Західнього демократичного бльоку, зорганізованих в союзі НАТО, — всі члени Об'єднаних Націй. Україна і Білорусь, хоч вони також члени Об'єднаних Націй, не були репрезентовані, що вже доказує несправедливість, про яку навіть і не згадували на конференції.

Щоби мати якесь поняття, в якому дусі ця конференція відбувалася в тих трьох днях, подивимося з літака на місто Гельсінкі. Всюди довкола великої залі „Фінляндія" була маса поліцаїв в уніформах, а більше у звичайному одязі з радіовими апаратами, що додавало до напруження. Поліційні пси на землі, гелікоптери у повітрі й моторові човни на водах пристані стежили широкою сіткою, щоб забезпечити безпеку. Людей тримали далеко від осідку конференції. На такому напруженому тлі, сходилися провідники держав, щоб договоритися в справах миру, міжнародної співпраці, й безпеки в світі.

Ми знаємо, що Совєтський Союз найбільше скористав з цієї Гельсінкської конференції й угоди. Західні держави погодилися, що не будуть порушувати теперішні кордони в Европі воєнним шляхом, що де факто значить визнання окупації й геґемонії Совєтського Союзу відносно сателітних держав: Польщі, Чехо - Словаччини, Мадярщини, Болгарії та Румунії, і анексії держав: Естонії, Латвії, Литви, України й Білорусі. Для Совєтського Союзу це було велике досягнення, до чого він прямував 30 років від закінчення Другої світової війни в 1945-му році.

Західні держави були задоволені тим, що СССР погодився на так званий „третій кошик", що відноситься до прав людини, культурних зв'язків та свобідного руху людей й інформацій між державами. Канадський прем'єр-міністер Трудо вважав, що совєтський підпис під цією частиною Гельсінкської Декларації є важливим, бо, як він заявив, „без обіцянки з'єднання родин, без обміну ідей й поглядів, нова ера згоди, якої шукаємо, не буде знайдена".

Треба бути наївним, щоб вірити обіцянкам російського большевицького режиму СССР. З досвіду українці знають, що Ленін твердив, що обіцянки робляться на те, щоб їх ламати. Сталін висловив ту саму думку ось як: „Слова не мають відношення до діла — інакше, що значить дипломатія. Добрі слова є маскою, щоб покривати злі діла. Щира дипломатія не більш можлива, як суха вода, або залізні дрова".

Сенат З'єднаних Стейтів Америки в 1964-му році перевірив всі договори й угоди, заключені Совєтським Союзом, — поверх 100, — і прийшов до такого висновку у брошурі під заголовком „Совєтські Політичні Угоди й Висліди": „Від повстання Совєтського Союзу його уряд зламав своє слово майже кожній державі, якій він дав підписану обіцянку". Дальше було ствержено: „У цілій історії цивілізації ніяка велика нація не здобула в такому короткому часі такого зрадницького рекорду, як ця (СССР)".

Отже, хто, знаючи такий ганебний рекорд Совєтського Союзу, може мати навіть крихітку віри в рожеві обіцянки, підписані в Гельсінкській Угоді.

Український народ має гіркий трагічний досвід з большевицьким режимом. Україна була першою жертвою російського комуністичного імперіялізму. Ленін підписав договір з Українською Народною Республікою в 1917-му році, в якому його уряд визнав суверенну державу українського народу. Зараз опісля большевики створили український радянський уряд у Харкові, і Червона Армія з Московщини почала інвазію на Україну й терором і брехливою пропаґандою загарбала українські землі. Так повстала Українська Радянська Соціялістична Республіка, яка вповні підлягає російському большевицькому режимові в Москві.

Як виглядає Українська Радянська Соціялістична Республіка? Правда, існує так званий уряд, що є вибраний у виборах, в яких комуністична партія виставляє тільки одного кандидата — це має бути демократія. Як така „республіка" може зватися державою й тішитися свободою, як не має українського війська, своїх грошей, своїх поштових марок, своєї закордонної політики й своїх амбасад у світі і т.п.? УССР навіть не має статусу сателіта, що було видно на Гельсінкській Конференції, де Польща й інші сателіти були репрезентовані, а Україна не була й не підписувала цієї угоди, мимо того, що сидить в О.Н. з правом голосу? Це рівнож відноситься до Білорусі, Естонії, Латвії й Литви, доказуючи, що вони не дійсні держави, а колонії під тоталітарним правлінням російських комуністів. Їм Москва не дає права самовизначення, а експлуатує на свою користь.

Знаючи, що Совєтський Союз має російський тоталітарний, диктаторський, поліційний, імперіялістичний режим, не можна сподіватися, що там існує свобода і рівність людини й народів та демократія. Хоч різні права є списані в совєтських конституціях, хоч СССР підписав Універсальну Деклярацію Прав Людини в Об'єднаних Націях і хоч його підпис знаходиться на Гельсінкській Декларації, історичні факти доказують, що це тільки на папері, а в дійсності всі права людські потоптані в СССР.

Існують інші закони, що заперечують ці права. Наприклад, коли стаття 104 конституції Української ССР каже „Свобода відправлення релігійних культів і свобода антирелігійної пропаґанди визнається за всіма громадянами", то вже Кримінальний Кодекс УССР суворо обмежує цю свободу. Ось стаття 209 Кодексу, яка має дуже широке застосування:

„Організація або керівництво групою, діяльність якої що провадиться під проводом проповідування релігійних віровчень, виконання релігійних обрядів, або під іншим приводом, поєднана з заподіянням шкоди здоров'ю громадян, статевою розпустою або іншим посяганням на особу чи на права громадян, а так само з спонуканням громадян до відмови від громадської діяльности або виконання громадських обов'язків, — караються позбавленням волі на строк до п'яти років із засланням на той же строк чи без такого, або засланням на строк до п'яти років з конфіскацією майна або без конфіскації".

(Продовження буде)

В. Канарчук

МЕНШИНИ СРІ ЛЯНКА В ОБОРОНІ СВОЇХ ПРАВ

На острові Срі Лянка (Цейльон) живуть дві національності: сінгалезійці й тамілі. Сінгалезійці — це арійці і буддисти, вони творять 4/5 усього населення острова, що становить 12 мільйонів. Тамілі — це дравіди (себто неарійці) й гіндуси. Наступні европейські завойовники визнавали ті національні й релігійні різниці аж до початків XIX століття, коли Британія засвоювала ввесь острів, беручи його під з'єднану адміністрацію. Коли ж 1948 року Британія визнала незалежність Цейльону, сінгалезійцям удалося переконати тамілів, щоб згодилися на конституційну ухвалу про єдину державу, обіцюючи їм, що всі їхні права будуть збережені. Одначе, в 1972 році прем'єр пані Сірімаво Бандаранейке проголосила нову конституцію, на основі якої перейменовано острів на Срі Лянка й сінгалезійську мову визнано офіціяльною. Тамілі вважали, що ця нова конституція зробила їх громадянами другої кляси.

Самі тамілі діляться на дві групи: срілянських тамілів, які жили на півночі й на сході острова від непам'ятних часів, та індійських тамілів, яких переселено з Індії для робіт на плянтаціях чаю в центральній гористій частині острова в XIX столітті. Незабаром після одержання незалежности, 1,2 мільйона індійських тамілів, що жили на острові, позбавлено виборчого права й до сьогодні вони не мають права голосувати. На основі умови з 1973 року між урядом прем'єра пані Бандаранейке і урядом індійського прем'єра Індіри Ґанді ті робітники мають бути репатріовані до Індії впродовж п'ятнадцяти літ.

Ціллю тамілів є радше зовсім незалежна держава Еляма (Таміль), ніж рівність із сінгалезійською більшістю в федеральній державі Срі Лянка. Таку заяву проголосив старший літами Чельваняакам, провідник Тамільського З'єднаного Визвольного Фронту і член парляменту. Тамільська молодь щораз більше настроєна войовничо і від цивільної неслухняности перейшла до збройної боротьби. Вона таємно старається купувати зброю закордоном. Причина тому всьому: зростаюче почування безнадійности серед тамільської молоді, якій не тільки приходиться тяжко дістати працю, але теж здобути вищу освіту. Тамільський З'єднаний Союз Визволення заявив, що повідомить закордон про свою справу, та що сподівається здобути прихильність і піддержку Заходу й держав „Третього світу". Сподівається задля цього покористуватися економічною зброєю, а саме: залежністю Срі Лянка експорту від Заходу. Якщо вдалося б переконати західні країни, щоб бойкотували срі-ляндські товари (головно чай, какао, каву, перли й дорогі камені) з причини расової дискримінації, то уряд пані Бандаранейке мусів би принаймні переговорювати з поміркованим тамільським проводом.

А тамілі мають сильних союзників: лише через протоку Пальк у південній Індії живе більше як 40 мільйонів тамілів, серед яких усе більше пробуджується національна свідомість і зростає почуття кривди, заподіяної урядом Індіри Ганді. Прем'єр Срі Лянка Бандаранейке і прем'єр Індії Індіра Ганді — це вірні політичні союзники, кажуть тамільські провідники. Одначе, представники меншинної тамільської групи кажуть, якщо у Срі Лянка прийшло б до революційного руху на зразок Північної Ірляндії, а з тим і до строгих репресій, то хвиля невдоволення могла б поширитися через протоку на індійський материк.

Ярка Коморовська

ЗА ЄДНІСТЬ З НЕСКОРЕНОЮ УКРАЇНОЮ

„... можна прострелити
мозок,
що думку народить —
думки ж не вбить!"

Думка — вільна думка, — це те, що відрізняє людину від звірини. Це те, що ґарантоване конституцією ЗСА, як також СССР: право кожної людини мати думку, свої переконання, своє власне „я". Одна лише різниця між Америкою та Совєтським Союзом: в Америці власну думку поважають, а в СССР за власну думку тяжко карають.

В найновішому числі Альманаху Українського Народного Союзу названо 135 в'язнів і цей список ще далеко неповний. Але, які це в'язні? Це не вбивники, не злодії, а т. зв. політв'язні". Їхня провина в тому, що вони мають свою власну думку, свої тверді принципи, яких не зрікаються, навіть коли за це є карані втратою посади, переслідуванням та ув'язненням.

Їхні думки доходять до нас шляхом захалявної літератури. Ми радіємо з їхніх осягів і журимося, коли той чи інший зазнає ударів з боку варварської системи поневолення, а ще більше болюче нам, коли той чи інший з них хилиться, чи й падає від ударів, занечищуючи творчість — свою думку — нещирістю. З особливим подивом і пошаною схиляється кожний з нас перед тими сміливими одиницями, що не завагалися виступити проти поневолення та русифікації українського народу, — перед тими, які мучаться, але не каються У цій захалявній літературі ми бачимо розкриту книгу душі сучасної української людини — людини, яка не піддається всім переслідуванням жорстокого уряду, яка не зрікається своєї батьківщини, своєї мови, свого народу.

Це не перший раз, що діє терор комуністичної влади не Україні, він діє там від початків її існування. Але це перший раз, що совєтська влада не має „параграфів" для цих „злочинців".

Поет це дуже добре представив:

„...Вона чужа — параграфи сказали",
„...Вона даремно присягала слізно,
Що не чинила і не чинить зла...
Була у суддів логіка залізна:
Вона ні в які рамочки не лізла,
Вона — новою думкою була!"

Воєнне покоління кров'ю захищало себе перед наїздником, але тим самим і імперію. Воно не підпадало під категорію „ворогів народу", під яку колись засуджували тисячі людей. А за цим поколінням прийшло нове, народжене вже під час та після війни. Воно вже не підпадало під параграфи „соціяльного походження" — воно було вже чисто пролетарське. Воно вважає себе носіями „соціялізму" та вважає, що має право інтерпретувати цей соціялізм, але в цих молодих людях не знищено людської душі та національних почувань. Вони, власне ці, які виступають в обороні людських та національних прав, це — українські інтеліґенти.

В 1960-их роках арештовано в Україні ряд молодих інтеліґентів. Майже всіх їх засуджено закритими судами на довгі роки концтаборів. Владі здавалося, що все це вдасться закрити, але молоде покоління відмовилося капітулювати перед страхом. Коли масові арешти і суди в 30-их і 40-их роках проходили в Україні так, що про них ніхто не зважувався говорити, то в 60-их роках — заговорив загал. Підсудним кидано квіти в залі розправ. Відбувалися у Львові та Києві стихійні маніфестації. Вислано ряд листів-протестів, підписаних авторитетними людьми, до найвищих совєтських органів.

Відвага викликає відвагу. Відважна й гідна постава підсудних викликала відвагу дальших людей, що вирішили показати себе людьми, створеними на образ і подобу Бога.

Як сказав Симоненко у своєму вірші: „можна прострелити мозок" — можна ув'язнити людину, яка думку народить, але думку не вбить! І на цьому власне полягає наша солідарність з тією нескореною Україною. Вона поневолена, але нескорена і так довго вона буде нескореною, як довго є свідомі одиниці.

Мешканці нашої зеленої Верховини - Бойківщини все були свідомі своїх обов'язків супроти своєї Батьківщини. Вже від найдавніших часів — за княжої держави — бойки включалися в боротьбу проти наїзників. Козацтво під проводом нашого земляка гетьмана Сагайдачного ішло на Турків. За І-ої світової війни молодь Бойківщини була вже настільки свідома, що в рядах УСС-ів та Української Галицької Армії знайшлося дуже багато добровольців, а їх прізвища записані в історії України. По Першій світовій війні май же вся молодь Бойківщини активно включилася в зорганізоване життя та національну працю. Відновлено і поширено діяльність товариств Сокола, народних домів, Просвіти, Пласту, студентських товариств та економічно-господарських товариств — кооператив. Це все вказує на високий рівень національної свідомости бойків.

Вони на цьому не стали. Між війнами бойки ставали в ряди ОУН та завзято протиставилися усім гнобленням польського уряду, а під час ІІ-ої світової війни вписувалися в ряди УПА та Дивізії, щоб боротися проти нових напасників України — большевиків. Багато з них віддали своє життя в спробі визволити Україну та раз назавжди затримати вільну українську державу. Але військова сила ворога перевищила палке бажання волі наших вояків. І знову Україна стала поневоленою. Бойки роз'їхалися по всіх закутках світу, щоб продовжувати свою боротьбу з невгасаючою надією за краще майбутнє своєї Батьківщини.

І дальше Бойки на чужині плекають свою мову, свою культуру. Ця частина нашого народу є якраз ті, які виконують слова поета:

„Народ мій є! Народ мій
завжди буде!
Ніхто не перекреслить
мій народ!"

Ці слова є відгук почувань тих, що по тюрмах. Ці слова — теж відгук почувань свідомих українців тут, на чужині. Ці слова — це заповіт, якого ми не сміємо забути на одну хвилину, бо коли будемо вірити і поступати згідно з ним, ми доборемося своєї Батьківщини, своїх прав — свого правного місця серед вільних народів.

Це є слова, в які кожний українець твердо вірить, але чи поступає згідно з їхнім змістом? Що значить бути свідомою українською людиною? В Україні люди за свою свідомість караються по тюрмах, по психушках, по таборах. Запитайтеся їх, що значить бути свідомим.

А запитаймося себе чи нашу молодь, що значить бути свідомим? Чи значить це знати свою рідну мову, навіть коли ми ухиляємося признатися нашим співробітникам чи товаришам американцям, що ми є українцями? Чи значить це посилати наших дітей до шкіл українознавства чи молодечих організацій, навіть коли говоримо з ними вдома по-англійськи, бо, мовляв, це їм більше придасться? Чи значить це голосно розпинатися за тих, що сидять по тюрмах в Україні, а лишати своїх дітей, щоб самі себе виховували, або щоб їх виховували другі?

Думаю, що всі з нас погодяться, що це не є свідома українська людина; а молодь, яка виховувалася в таких домах, пропаде для своєї батьківщини, свого народу.

Цього року відзначено

(Закінчення на стор. 3-ій)

Третій З'їзд колишніх мешканців Бойківщини з Канади і ЗСА

(2)

Згідно з кличем З'їзду тостмайстер привітав від З'їзду присутніх на залі колишню УСС Ратич - Дмитерко і з УГА Михайла Федька, яких приявні звеличали гучними оплесками.

Тостмайстер зразу увійшов в контакт з публікою своїми дотепами, зачинаючи від бойківського, а вечеря завдяки директорові Квасові, що особисто наглядав над порядком, була справжня — українська. Для вшанування найновіших Визвольних Змагань, що розгравалися також на Бойківщині, тостмайстер Мирон Ганушевський оповів дуже зворушливу історійку про маленьку дівчинку, що по одному з боїв подавала головному командирові букетик квітів, але замінила його в останній хвилі за великий окрацьць вже надкушеного хліба. Як командир запитав, чому не дає квітів, дівчатко з гарячими щічками сказало: „Квіточок маєте багато в лісі, а хлібця нема, тому нате мій"...

Справді, такі епізоди жорстоких воєнних днів давали нашим воїнам та старшинам УПА докази щирої любови та посвяти і прив'язання до свого рідного війська ,та віри у побіду правди. Вечеря проходила в піднесеному та веселому настрої при зустрічі зі знайомими давніх часів в Україні.

На бенкеті забирали слово о. Гавриїл Кіржецький, д-р Микола Ценко та інші. Відчитано також привіти від Блаженнішого Патріярха Йосифа І, апостольського адміністратора Архидієцезії, Василя Лостена та інших товариств і установ. Між привітами був один дуже оригінальний лист - гумореска від Андрушка Володимира, яка викликала веселий настрій у бойків, бо була написана бойківською говіркою. На закінчення бенкету проспівано „Боже, вислухай благання" і тост - майстер попросив до переведення розвагової частини знаного на терені ЗСА і Канади літературного критика, автора театральних п'єс, Ярослава Климовського, щона вступі відчитав гарний вірш з „Літературної Бойківщини". Дальше він представив родину Стубанів, батька і дві донечки, що своїми коломийками, при власному акомпаньяменті на фортепіяні викликали зацікавлення. Також гра на бандурах і спів бойківських пісень ,а потім танці з батьком в оригінальних бойківських строях увели всіх у відповідний настрій і подив до батьків, що зуміли прищепити дітям стільки любови до рідного.

Неперевершеною як завжди була п-і Язичинська — Іванна Климовська, що в своїм знаменитім виступі зуміла в делікатний, добре відчутний спосіб дати сатиру на теперішні часи, політику та громадські справи, що у нас нуртують і нас болять. Не один міг віднайти в тій сатирі і себе... Панство Климовські зібрали багато оплесків за щиру участь в нашій імпрезі. На кінець дівчатка показали нам бойківську ношу в різних строях з колекції п. Ірини Кметик ,що вже входить в традицію наших імпрез.

Вибрано також Королеву Бойків, якою більшістю голосів стала Леся Татомир, та була виграша на картини, подаровані нашими мистцями, а саме Степана Рожка — краєвид, виграв Модест Венгринович, Андрія Мадая — дереворіз-хрест, виграв Б. Бурак і Іванни Ліщинської — Бойківський краєвид, олія, виграв П. Данилів.

Голова мґр Утриско перевів півгодинне інтерв'ю з репортером радіо „Свобода" з Европи для передачі в Україну.

Зїзд цей був справжнім „Чар - зіллям", де поруч зустрічей ми мали змогу оглянути виставку, що її дбайливо приготовила мґр Галя Утриско з панями. Знаходили ми там знімки церков, яких може вже немає ,та доріжки чи береги потоків, що ними колись бігали босими ногами.. Бачили ми також знімки тих гір, що нам часто сняться і не раз нас кличуть до себе. Не всі маємо змогу поїхати в Україну як туристи, але відвідуємо в думках наші незабутні дорогі місця, молимося до чудотворних ікон в Гошові, Самборі чи в Кальварії... що є завжди у наших серцях. Тому не можна дивуватися ,що хто народився в Бойківщині, горнеться до свого Товариства, бо тоді чує силу і міць душі — як той казковий Антей, що був непобідимим, коли хоча доторкався одною ногою рідної землі... А ми ж на ній своїм серцем і цілою душею. І ми її ніколи не втратимо...

Помер д-р Лев Канюґа

У п'ятницю, 3-го вересня ц.р. у Ню Йорку помер закарпатець д-р Лев Канюґа, народжений 1914 року.

Похорон відбувся на Українському Православному Цвинтарі у Бавнд Бруку у понеділок, 6-го вересня.

Покійний, хоч і народився в Долині, у Галичині, але переїхав з батьками ще малою дитиною на Закарпаття й тут виріс та скінчив гімназію. Після матури студіював право на Братиславському університеті у Чехо-Словаччині, де й одержав докторський титул.

Під час університетських студій (1933-37) був у числі піонерів українського національного руху серед закарпатського студентства. (Існувало тоді серед нього і москофільське студентське товариство).

Після скінчення університету одержав посаду в державній адміністрації Закарпаття — тодішній Підкарпатській Русі, працював в окружному уряді, здається у Рахові. Ця праця тривала недовго, бо починалися вже події, які змінили Чехо-Словачину та уможливили постання державности Карпатської України. Перед приходом мадярів у березні 1939 року, Покійний, як і більшість національно активної інтелігенції, мусів залишити Карпатську Україну й оселився у Празі, де й перебув війну.

З Праги мандрівка до Німеччини, а потім у 1948 році до Бразилії. У 1958 році переїхав з родиною до Ню Йорку, де його здоров'я останні роки погіршилося.

Підписаний пізнав ближче Покійного у Празі, під час війни. Пізнав його як скромну і чесну людину та послідовного українського патріота. Мав він і непересічні здібності, які на рідних землях у догідних умовинах принесли б користь рідному народові. У Бразилії він опанував португальську мову і вже працював у міністерстві пропаґанди, але економічний стан країни та інфляційний хаос не давали ніяких перспектив для забезпечення матеріяльної майбутности родини, тому й переїхав він до Ню Йорку.

При могилі прощали Покійного мґр Іван Тершаковець від „Самопомочі", Анна Гарас від закарпатських українців і Петро Довбачук від „Кредитівки св. Андрея".

Після похорону, в залі Українського Православного Осередку відбулася традиційна тризна-поминки. У короткому слові згадав Покійного підписаний, а потім промовляла сусідка його родини пані Ніна Дмитренко. Вона згадала про велику увагу Покійника до виховання дітей — доньки, яка є тепер здібною студенткою права, та сина — учня середньої школи. Батько звертав особливу увагу на те, щоб діти опанували правильну українську мову та володіли нею як справді рідною. У наш час і за наших обставин це явище не дуже часте. Це і є той послідовний український патріотизм,який підписаний спостеріг у покійного Лева Канюґи ще в Празі, 32 роки тому.

М. Кушніренко

На Союзівці відбувся „День Союзянки"

Серед різного роду імпрез Союзівки треба відмітити „День Союзянки", який відбувся 22-го серпня ц. р. та був присвячений 200-річчю Незалежности ЗСА та 100-річчю українського поселення в Америці. Переведенням „Дня Союзянки" займалася Окружна Управа СУА Ню Йорку із Відділами Округи. Першою точкою програми був виступ жіночого хору 71-го Відділу СУА з Джерзі Ситі, який виконав гимн Союзу Українок. О. Процюк культурно-освітня референтка Окружної Управи СУА в Ню Йорку відкрила „День Союзянки" та привітала присутню голову СУА І. Рожанковську, голів Окружних Управ, союзянок та всіх численно зібраних гостей. Хор 71-го Від. СУА в двох окремих точках відспівав: „Гетьте думи" слова Лесі Українки музика З. Маркович і „Ясени" слова і музика Кривецького, а в другій частині „Рости квіте" пісня дівчат із опери „Полонянка" та „Ой вербиченько" слова Забашти, а музика Шамка і „Гей брати" С. Воронкевича. Успіх хорових точок завдячується не тільки пильності союзянок 71-го Від. СУА, а у великій мірі диригентові хору інж. Дмитрови Олійникові. Фортепіяновий акомпаньямент був у руках студентки Надії Яворської. Слідував танець „Привіт" у виконанні танцювального ансамблю 89-го Від. СУА в Кергонксоні під керівництвом О. Оприско. Стилеві народні строї, вишивані рушники, а на них „хліб і сіль" — традиційний наш знак привіту, мило сприйняли чисельно зібрані присутні. Приємно було слухати співу співачки Лярисн Магун-Гурин, яка виконала: „Вечірня пісня" слова Самійленка, муз. Стеценка і народні пісні „У гаєчку ходила я" обробка Колодуба, „Чом, чом не прийшов" обробка О. Чишки і „Глибокая криниця" обробка Л. Ященка, при фортепяновім супроводі Наталі Даниш. За довгі оплески публіки, співачка виконала наддаток „Понад Прутом моя Коломия". Цікавий фільм про канадського мистця-маляра Василя Курилика попередило слово Христини Шапки імпрезової референтки Окружної Управи СУА в Ню Йорку. Вона пояснила коротко про фільм, який дав образ із життя перших еміґрантів в Канаді. Опісля танковий ансамбль при 89-му Від. СУА в Кергонксоні виконав ще два танки за що присутні наділили їх рясними оплесками. З черги пані союзянки 71-го Від. СУА в Джерзі Ситі перевели показ примінення вишивки до модерного одягу для дорослих і дітей. Це були сукні довгі, вечірні, короткі і спортові, які вимагали мозольної праці при виконанню. Сукні були власністю пань: С. Ладанай, Романів, Штомпіль, С. Луцька з донею Христиною, Білоус, Ковбаснюк, С. Олійник, А. Білик, Коць, а моделювали їх: Л. Ладанай, С. Штомпіль, Х. Кахнич, О. Доманська, А. Вішка, М. Луцька з донею Христиною, С. Білоус, Д. Кравченюк, К. Вірт, Н. Ковбаснюк і А. Олійник. Переведенням показу моди займалася Ніна Ковбаснюк, імпрезова референтка 71-го Відділу СУА при фортепіяновім супроводі Наді Яворської. Безчисленні години праці та вміло пристосована вишивка, дали душевне вдоволення паням, бо всі були захоплені та подивляли їхні чудові вишивки. Слідував фейлетон Олени Гентіш членки 82-го Від. СУА в Ню Йорку про „Приєднання нових членок". Авторку, яка сама відчитала фейлетон публіка наділила обильними оплесками. Програмою вміло з гумором проводила Надя Савчук, членка 83-го Від. СУА в Ню Йорку. Голова Окружної Управи М. Томоруґ подякувала всім виконавцям, а також присутнім за участь в імпрезі. По програмі членки 89-го Від. СУА в Кергонксоні влаштували буфет, а Відділи — виграшу. Присутні мали можливість закупити образи акварелі й олії мисткині Богослави Гнатів членки СУА із Нюарку. Цікава та різноманітна програма притягнула численних присутніх не тільки з Ню Йорку і околиць, але навіть із далекого Детройту, що є доказом зрозуміння спільної праці та спільних осягів.

Лідія Магун

Спільними силами

Метою цього допису є розказати про оригінальні, вдалі і приємні імпрези, що відбулися у канадському Лондоні в Українському Центральному Домі 18-го вересня 1976 р.

Почнемо хіба від вияснення поставленої у заголовку назви. Імпрези, про які буде мова, були дійсно влаштовані спільними силами. Влаштували їх відділи Гуцульського Товариства у Боффало і Філядельфії при співдії людей доброї волі української громади в Лондоні.

Отож, дня 18-го вересня ц. р. відбулися дві імпрези: концерт і танцювальна забава після концерту. Програму концерту започаткував грою на трембіті Дмитро Сороханюк із Філядельфії, а дальші точки виконали: гуцульська капеля при Гуцульськім Т-ві ім. Олекси Довбуша у Боффало, танцювальний ансамбль „Черемош", що існує при Гуцульському Товаристві (з такою самою назвою) у Філядельфії.

Боффалівська гуцульська капеля виступала у збільшеному складі. Скріпили її Михайло Кравчук і Михайло Ковків з Гемілтону (Канада). Капелею керує від довгих років Михайло Мочерняк.

Ансамбль „Черемош" нараховує біля 80 осіб, але не всі взяли участь у концерті в Лондоні. Ансамблем керує Дмитро Сороханюк. Виконавцям танців приґравала боффалівська капеля.

Конферансьє концерту був Михайло Бельмега з Боффало, який не тільки давав інформації відносно окремих точок, але з розвеселював слухачів дотепами і співом веселих коломийок.

Присутні сприймали концерт із захопленням. Гість із Франції о. Василь Прийма, який тепер перебуває у Канаді і був присутній на концерті, висловився про концерт приблизно так: „Маю враження, що нахожуся в Карпатах, на Гуцульщині". Виконавцям програми склав він від себе особисту подяку. Від Громадського Комітету, що його зорганізовано в Лондоні, і який займався влаштуванням концерту і забави, вітала гостей з Боффало, Філядельфії та й з Гемілтону і дякувала їй відома поетеса Леся Храплива-Щур. Дві дівчини — Ганя Кіращук і Маруся Цап вручили виконавцям програми, на знак признання квіти.

Після концерту відбулася танцювальна забава, під час якої учасники мали змогу ще дальше насолоджуватися звуками гуцульської капелі з Боффало.

Михайло Бельмега

Сл. п. суддя В. Дж. Ліндал і українці

Пам'яті промотора багатокультурности в Канаді.

Дня 28-го липня ц.р. помер у Калґарі, Алберта, суддя Валтер Джейкобсон Ліндал (нар. 1886 р.), почесний Президент Федерації Етнічної Преси в Канаді, основник і довголітній голова Канада-Прес-Клюбу в Вінніпеґу, Ради Канадського Громадянства Манітоби, ресипієнт почесної Шевченківської Грамоти УВАН у Канаді в 1964 р., автор багатьох праць в цьому й брошури „Тарас Шевченко — його послання людству", що вийшла в серії УВАН „Література" англійською мовою, як II ч. 9 у 1964 р.

Представляючи суддю Ліндала на ювілейній Шевченківській Сесії УВАН у 1964 році з нагоди 150-річчя народин українського Генія, тодішній член Президії УВАН, Ольга Войценко подала про суддю Ліндала перед врученням йому Шевченківської грамоти ось що:

„Суддя Ліндал, помимо своїх фахових зайнять спершу, як адвокат, а згодом як суддя, все знаходив час для того, щоб займатися громадськими й культурними справами. Його можна назвати похвальною назвою „повноцінної людини". Помимо своєї повної льояльности до Канади, він, що є з походження ісляндцем, знаходив час і мав відвагу виступати в обороні прав етнічних груп у Канаді і все удержував із тими групами зв'язок. Ми особливо вдячні і зобов'язані судді Ліндалові за те, що завдяки йому в місцевому ісляндському журналі в 1961 році, коли відмічувано 100-річчя з дня народження Т. Шевченка, появилася була сердечна згадка про нього, а також появилися переклади кількох його поезій..." (пор. Ст. Волинець: „Шевченківська Сесія УВАН", „Український Голос, Вінніпеґ, ч. 12 за 18 березня 1964).

Спочилий суддя В. Дж. Ліндал був одним із перших, якщо не першим, промотором канадської офіційної багатокультурности, що з 1971 року стала урядовою політикою країни. Він був не тільки теоретиком, але й практиком. Такі конкретні висліди його праці, як оснування першого в Канаді міжетнічного Канада-Пресс-Клюбу у Вінніпеґу в 1942 р. (при цьому до „етнічної преси" він включив і англо- й франко-мовні періодики), різні ініціятиви в справі спільних міжетнічних видань, завершених серіями „Канада Етніка" й бюлетенями та спільними комунікатами „Канадської Етнічної Пресової Федерації", відповідні меморадуми федеральному й провінційному урядам, „бріфи" до Королівської Комісії Двомовности й Двокультурности в 1960-х роках, особисті інтервенції в Оттаві, поїздки з доповідями й тим подібне, зрушили „васпівську скелю" в Канаді, й коли сьогодні федеральний уряд прийняв у цілому рекомендації Королівської Комісії щодо „багатокультурности", то це в немалій мірі заслуга сл.п. судді Ліндала й його впливів в Оттаві.

Підписаний був у контакті й пізніше у ближчих зв'язках із суддею Ліндалом від 1951 р. Йшлося тоді про повноцінне визнання ісляндської й української мов у Манітобському університеті, що в своїй тодішній програмі допускав їх дільки як елективні предмети, у відрізненні від російської, німецької, французької... Заходи судді Ліндала продовжувалися, до співпраці він притягнув українські, а опісля жидівські й польські кола. И знову, коли в 1964 р. признано в університеті Манітоби рівний статус усім мовам, то це в немалій мірі заслуга сл.п. судді Ліндала, що з справді сизифівською наполегливістю працював у цьому напрямку.

Підписаний кількакратно радився з ним у справі формальної стилізації своєї поправки до канадської конституції т.зв. Британсько-Північно - Американського акту з 1867 р. І коли вона надрукована в авторовому „меншинному рапорті" в першому томі Звіту й рекомендацій Королівської Комісії Б-Б, що вийшов у 1967 р. в сторіччя канадської конфедерації, то допомога леґально-формалістичних подробицях авторові „поправки" („амендменту") належить найбільше судді Ліндалові.

Як людина, спочилий був завжди привітний, товариський, а при цьому діловий, серйозний і рішучий. Любив порядок у думці, слові й чині. Співпрацювати з ним на терені Канадської Етнічної Пресової Федерації, в екзекутиві Манітобської Ради Громадства — єдиних із міжетнічних організацій на загально-канадській базі, була завжди приємність. И цілком заслужено він був почесним президентом згаданих організацій в додатку до багатьох інших почестей, включно з Шевченківською Почесною Грамотою УВАН із 1964 р.

Пам'ять про цю людину, видатного громадського діяча, палкого промотора канадської багатокультурности, а врешті й автора одного з небагатьох англомовних причинків до Шевченкознавства — житиве довго в умах і серцях усіх, хто його знав.

Яр. Рудницький

Новий український адвокат в Гартфорді

Адвокат Степан Піган

Приємно нам, членом Управи 277-го Від. УНСоюзу Братства св. Івана Хрестителя в Гартфорді, привітати члена Відділу адвоката Степана Пігана, як нову професійну силу, а при тому скласти йому найкращі побажання з нагоди відкриття власної адвокатської канцелярії.

Адвокат Степан Біган, син Михайла і Катерини народився в Бельгії і чотирирічним хлопцем прибув із своїми батьками до ЗСА. Батьки поселились у Гартфорді і тут в українському середовищі виховувався і кристалізував своє молоде життя юнак Степан. Будучи учнем міської публічної школи, Степан не забував і за Школу Українознавства, до якої ходив 8 років і закінчив її з дуже добрим успіхом.. Він також цікавився спортом, грав копаний м'яч в Гартфордській Українській Дружині, грав відбиванку в Сумівській Дружині, належав до Осередку СУМА в Гартфорді. Відтак був учасником вишкільних таборів на Оселі СУМА в Елленвіллі, а опісля був виховником СУМА.

По закінченню середньої школи в Гартфорді Степан переїжджає на студії до університету в Акрон, Огайо, який закінчив дипломом 1972 року бакаляра стислих наук. Відтак Степан Біган вступає там же в Акроні на університет студій права і 1975 року закінчує студії дипломом доктора-юриста. В листопаді того ж року його прийнято до адвокатської Палати в стейті Огайо, а в травні 1976 року переїхавши до Гартфорду його прийнято до адвокатської Палати стейту Конектикат. Власну канцелярію адвокат Степан Піган відкрив 1-го червня ц. р. при 936 Сілас Дейн Гайвей — Ветгерсфілд, біля Гартфорду.

Ми радіємо осягами молодого адвоката Степана Бігана і бажаємо йому гарних успіхів у його професійній праці. При тому закликаємо всіх наших земляків Гартфорду і околиці полагоджувати адвокатські справи в адвоката Степана Пігана.

Управа 277-го Відділу УНС

ЗА ЄДНІСТЬ...

(Закінчення зі стор. 2-ої)

100-ліття поселення українців в ЗСА. Це ті перші т.зв. „старі іміґранти", які почали тут сорганізуватися, щоб затримати свою ідентичність в чужому морі. За це їм належиться наша подяка та наше признання, бо без їхнього зусилля багатьох з нас навіть тут не було б. А коли ми приїхали, ми продовжували те, що вони почали: ми поширили нашу діяльність, зорганізували школи українознавства, молодечі організації тощо. І скільки з нас на цьому й зупинилися? Скільки з нас, подарувавши кілька сот долярів, вирішили, що ми вже своє зробили і не треба більше висилюватися? Нехай інші працюють; нехай хтось інший вчить наших дітей мови, історії та культури нашої Батьківщини; нехай хтось інший виховує наших дітей на свідомих українських громадян, — це вже не наше діло!

Як далеко ми з таким наставленням зайдемо? Як довго ще будемо мати свою Україну на чужині? Як довго буде наша молодь почувати себе українцями? Як довго будемо могти щиро казати, що солідаризуємося з нескореною Україною? Чи це солідарність, коли ми забуваємо свою мову? Чи це солідарність, коли бачимо, що наші школи українознавства та молодечі організації занепадають через брак членства? Чи це солідарність, коли ми згадуємо лише наше славне минуле — не думаючи про майбутність нашого народу?

Молодь — це майбутність народу! Під час судових процесів у Львові та Києві, молодь підтримувала на дусі ув'язнених. Українська молодь, розсіяна по всіх країнах поселення, не стоїть осторонь, а всякими способами солідаризується з своїми братами й сестрами в Україні. Обов'язком старшого покоління є піддержати їхні зусилля морально та матеріяльно. Це не значить піддержувати лише ту молодь, яка працює активно в цьому моменті для допомоги політв'язням. Це значить теж виховати молодь, яка ще не стала в ці ряди, яка ще немає почуття обов'язку працювати для нескореної України.

Подбаймо, щоб вся наша молодь стала в ряди молодечих організацій: Пласту, СУМА й ОДУМ-у. Подбаймо, щоб наші школи українознавства були виповнені. Тоді зможемо сміло сказати:

„Україно!
Ти не тільки слово в прозі
Чи — вірші,
Ти закликом є до бою!
В тобі живуть Чорноволи
й Морози!
І ми — в чужині
Живемо Тобою!"

ФОНД НАГЛОЇ ПОТРЕБИ

ЛИСТА Ч. 168.

Вовк А.	Станґл В.	Войко І. Д.
Мандзій А.	Стеткевич В.	Вільчинський П.
Шашкевич М.	Ільків М.	Шпак І. Д.
Кульчицький М.	Водлак М.	Ковальський В.
Ріттір І.	Ворса А. отець	Котт П.
Джереґа В.	Терпко М.	Волошин М.
Стойко П.	Гарас А.	Сірий І.
Андерсон П.	Головатий Дмитро	Кефор І.
Йосифович Г.	Сподарик С.	Кефор І.
Смик Р. П.	Сосяк В. В.	Кефор М.
Смик М. П.	Яхно О.	Кефор М.
Смик Е. В.	Воробець А.	Кефор І.
Світ І. В.	Джерес П.	Сливка Г.
Сидоряк А.	Козбур Н.	Ластовецький В.
Погорецька М.	Вобочко Н.	Конрад А. Г.
Водлак О.	Демко В.	Луцький С.
Смик Л. М.	Ничай В.	Сливка Г.
Смик Р. П.	Прищляк Л.	Сливк І. М.
Сусь І.	Явний Т. Л.	Сливка О.
Петрущак І. Др	Явний Л. М.	Ластовецький В. І.
Романенко Н.	Явний О. М.	Мартиненко О.
Олійник Д.	Явний Р. Г.	Голієнко В. М.
Крюфас М. Др	Явний М. Д.	Мартиненко М.
Левицький Я.	Явний Л.	Михалишин С.
Левицький М. Е.	Козак Л.	Стахнів А.
Петрущак І. Др.	Греен М.	Гриник М.
Черник З. В.	Дуда Т.	Семенюк В.
Черник Н.	Гасвий В.	Семенюк В.
Мірчук Н.	Вура І. отець	Заполюх І.
Кисілевський Р. М.	Гаврилюк Г.	Зазворський А.
Мірчук О.	Павлик В.	Зазворський А.
Мірчук А.	Полегенький Т. В.	Романовський В.
Мірчук М.	Войко О. В.	Романовський Н.

Сума проголошених чеків	$ 414.37
Раніше проголошено	$ 41,819.72
РАЗОМ:	$ 42,234.09

ЛИСТА Ч. 169

Хоманчук М.	Садівник В.	Івастечко О.
Палам Т. А.	Садівник В.	Грушецький Д.
Палам С. І.	Квочка Г.	Снігурович І М.
Череватюк С.	Йодоін Д. І.	Дембіцький Г. М.
Гута М.	Датків К.	Векаж І.
Богданів В.	Ведмарчик Н. М.	Захарійчук С.
Гойдиш Е.	Веднарчик М.	Дуік М.
Хоманчук А.	Джул І. П. др	Мацкемул Г.
Хоманчук А. К.	Макарік І.	Настюк А.
Недогода М.	Якубович І.	Настюк А.
Василенюк М. Д.	Єзірський Т.	Фера М.
Богданів В.	Жісик В.	Гаврилко І. Дж.
Василенюк Г.	Лесишин П.	Волошин М.
Басс В. З.	Мисишин Г.	Волошин І.
Шанда А.	Флунт Р. др	Волчук Р.
Гудак П.	Павлюк М.	Волчук І. М.
Москаль Н.	Казанівський І.	Онищук С.
Семків В. Д. др	Валута А. Л.	Шумейко В. К.
Федор І.	П'ятак М.	Осінчук З.
Дражньовський Р.	Галоака І.	Пялька Т.
Левицький Г.	Волюх М.	Пялька Т.
Левицький Г.	Волюх С. Д.	Домбачевськи А.
Струмінський І. мд.	Волюх А. М.	Домбачевськи І.
Музика Г.	Волюх К. А.	Ткачик С.
Шафран С. Е.	Волюх М. М.	Сороковський Г. В.
Шафран В. Ф.	Комар С.	Зубрицький Т.
Шмокалюк А.	Малко Г.	Гук М.
Волощий П.	Малко І.	Гук М. мол.
Кишакевич Г.	Чорнодольський А.	Мельникович М.
Кишакевич Т.	Ілинський	Чопівський В.
Грінберґ М. М.	Ілинський Г.	
Колісник К.	Кийбіда А.	Канада
Колісник С.	Зацний Н.	Вурда І.
Гевко О.	Курчак М.	Вурда І.
Гевко О.	Костишин В.	Романчукевич Р. В.
Козак С.	Романяк І.	Греґорінський А.
Лавюін М.	Романяк І.	Греґорінський П.
Дротар А.	Данчевський Л.	Василик К.
Шумило І.	Глогавський С.	Мельник М. І.
Шевчук Маґда	Маскарінець А. Р.	Ільків А.
Дмитренко І. Д.	Лосі Ф.	Сніг Г.
Віловус А. Г.	Кошетур М.	Горіх І.
Віловус І.	Ватринчук В.	Королюк Ж.
Віловус Я.	Осінчук Р. др	Горіх Н.
Вілак А.	Петрик Ф.	Ґамрат Н.
Даниців П.	Марешин Е.	Ґамрат Т.
Пелехатий М. К.	Мотринчук Н.	Ґамула С.

Сума проголошених чеків	$ 696.47
Раніше проголошено	$ 42,234.09
РАЗОМ:	$ 42,930.56

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
мого Найдорожчого МУЖА

бл. п.

ЗЕНОНА МИХАЙЛА САСИКА

в неділю, 24 жовтня 1976 р.
о годині 10:00 перед полуднем
буде відправлена
**Заупокійна Свята Літургія
в церкві св. Ів. Хрестителя
в Боффало - Блек Рак**

Щиро прошу Родину, Друзів і Знайомих помолитися в цей день за спокій душі Покійного.

ОКСАНА САСИК

Повідомляємо в глибокому смутку Родину, Краян і Знайомих, що у вівторок дня 12 жовтня 1976 р. відійшов ненадійно у вічність на 76-му році життя у Детройті, наш дорогий Муж Батько і Дідуньо

Бл. п.

Д-Р ДМИТРО ТКАЧУК

б. лікар у Яблонові на Гуцульщині, в Німеччині, та в Детройті.
ПОХОРОНИ відбулися в суботу, дня 16-го жовтня 1976 р. о год. 9-ій рано з церкви Непорочного Зачаття у Детройті.

У глибокім жалю:

ОКСАНА — дружина
ЯРЕМА — Син з дружиною МАРІЙКОЮ
КАЛИНА — донька з мужем МИКОЛОЮ, та дітьми ГРИЦЕМ, ДАНКОМ І ІВОЮ.
Родина в Україні і Америці.

В глибокому смутку повідомляємо Родину, Приятелів і Громадянство, що в понеділок, 11-го жовтня 1976 р. в Детройті, Міш., після довгої недуги відійшов у Вічність

бл. п.

ІВАН ЗАБЛОЦЬКИЙ

нар. 24-го жовтня 1888 р. в с. Голове, пов. Жовква, прибув до ЗСА в 1903 р., спершу до Бруклину, Н. Й.,пізніше до Детройту, Міш.

Відомий суспільно-громадський діяч. До УНСоюзу вступив 1908 р. Довголітній фінансовий секретар Т-ва ім. М. Шашкевича — 94 Відділу УНСоюзу, почесний голова та делеґат на кількох конвенціях.

ПОХОРОН відбувся в четвер, 14-го жовтня 1976 р. з похоронного заведення Бугая до церкви Непорочного Зачаття П.Д.М. в Гемтремк, опісля на цвинтар Mt. Olivet в Детройті.

Горем прибиті:

АННА — донька
і близька родина —
АННА і МИКОЛА КРУК
КАТЕРИНА МАГОЛО
МАРІЯ ВАСЬКО

ТИСЯЧІ УКРАЇНЦІВ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

його доповіді було гасло: „Згадуючи минуле — думаймо про майбутнє". З американських доповідачів, треба зокрема відмітити конґресмена Едварда Коча, сенатора Джейса Баклі, який під гучні оплески публіки заявив, що „Україна повинна бути самостійною і незалежною державою" і до цього треба нам усім змагати. Сен. Баклі відмітив важливість існування радіостанції „Голосу Америки", „Свободи" і „Вільної Европи", які треба вважати голосом правдивої інформації, що їх одержують народи поза Залізною Заслоною; конґресмена Маріо Біяджі, колишнього амбасадора ЗСА в Еспанії і Данії, а тепер члена Міської Ради міста Ню Йорку Дюка, Роберта Д. Ґуада, директора виборчої кампанії серед етнічних груп для вибору Даніела Мойнігена сенатором та інших. З короткими привітами виступали ще президент УККА проф. Лев Добрянський, д-р Іван Дочеф та інші представники етнічних груп.

У мистецькій частині взяли участь молодші „Верховинці" Осередку СУМА під керівництвом пані Дарії Гензи, співоча група молоді Академії св. Юра під диригентурою Богданни Волянської, Школи Українських Бандуристів під мистецьким керівництвом о. С. Кіндзерявого - Пастухова і адміністрацією М. Чорного та солістом Львівської опери Левом Рейнаровичем і знаменита танцювальна група парафії св. Володимира з Гемстеду під керівництвом пані Осинен - кс.

Маніфестація закінчилась могутнім співом пісні „Боже Великий". Уривки з маніфестації були передані на телебаченні на каналах 4 і 7 та відмічені пресою, між іншим газетою „Ню Йорк Таймс" з 18-го жовтня ц. р.

The New York Times/Tyrone Dukes
PROUD MAN: V. Avramenko, 88, a Ukrainian dancer, wore a button at a Ukrainian Day celebration in midtown yesterday that read, "I am proud to be an American. I am proud to be a Ukrainian." He carried both flags.

„Ню Йорк Таймс", крім довшої вістки про Українську Всенародну Маніфестацію, помістив ще й цю фотознімку маестра Василя Авраменка з відповідним підписом.

Срібний ювілей Станиці Братства Дивізійників у Клівленді

Станиця Братства кол. Вояків Першої Дивізії УНА у Клівленді святочно відзначила існування Станиці Срібним Ювілеєм.

Святкування відбулися в суботу 18-го вересня ц.р. у великій залі будинку середньої школи при парафії св. Иосафата. Організацією і підготовою Срібного Ювілею займався Ювілейний Комітет у складі: І. Руденський — голова, В. Баран — заступник і члени: О. Блашків, В. Василик, А. Вільшанецький, Р. Возняк, М. Кігічак, Л. Кусяка, В. Ліщинецький, Ю. Любінецький, Д. Скибик і Ю. Шкарупа. Свято проходило під кличем — „За свій Рідний Край, за стрілецький звичай, за волю України". Почалося вмаршем-апелем на залю членів Станиці і відданням салюту тим, які відійшли.

Голова святочного Комітету І. Руденський відкрив Свято, привітав гостей у залі і гостей за почесним столом, між якими були: голова Головної Управи Братства д-р Р. Дражньовський, містоголова Крайової Управи інж. М. Трешньовський з Детройту, голова Крайової Управи в Німеччині Р. Дебрицький, співорганізатор Дивізії інж. И. Хроновят, голова УЗО у Клівленді д-р Б. Футей, представники інших військових формацій, церков, та станиць Братства в Ірвінґтоні, Ню Йорку, Рочестері, Детройті та друзі з Канади. Згадав голов Станиці та їхню працю для Братства і передав дальше ведення ювілейної програми голові Станиці Л. Кусяці, який виконував ролю церемоніялмайстра.

Після „мілітарного" вступу-пояснення деяких дивізійних слів п. Кусяка запевнив гостей, що на цьому святі „шафа буде грати", бо всі точки різноманітної програми з обідом включно, підготовлено згідно всіх приписів воєнної стратеґії, тактики і дисципліни!

Згідно з програмою, усні привіти і признання за працю Станиці висловили: голова Головної Управи Братства д-р Р. Дражньовський, заступник голови Крайової Управи п. М. Трешньовський і голова Крайової Управи в Німеччині Р. Дебрицький.

Відтак п. Кусяка представив і попросив до ювілейного слова колишнього воєнного звітодавця Дивізії, автора повісти про Дивізію „За Стрілецький Звичай", сценічного твору про Дивізію „Найкращі Хлопці з Дивізії" та автора пісень та віршів про Дивзію ред. Олега Лисяка. Авдиторія привітала його рясними оплесками. Ред. О. Лисяк у своєму слові згадав кілька епізодів з історії Дивізії. Вона творилася серед дуже несприятливих обставин. На території України йшла жорстока боротьба двох окупантів — Німеччини і Росії. Обидва дивилися на Україну, як на майбутню свою колонію. Були й критичні голоси щодо творення Дивізії і серед своїх. Одначе, з досвіду історії організатори Української Збройної Сили знали, що для відновлення Самостійної Української Держави потрібно армії, яка у відповідний час стала б на захист своєї Держави. І хоч у вояків цієї армії переходово була чужа всяцька уніформа, то у їхніх грудях билося українське серце і було свідоме хотіння зі зброєю боротися за волю свого народу. Історичні обставини заставили наших вояків скласти зброю і розійтися по всіх частинах світу. Багато з них загинуло, попали в совєтський полон, де їх стрінула незавидна доля. Але, де ці вояки колишньої Дивізії не знаходяться, вони в іншій формі дальше ведуть боротьбу за цю саму ідею — Самостійну Україну. Відлуння цієї ідеї живе також і діє в Україні. Хоч пропаганда ворога старається їхню ідею очорнити, а носіїв зробити вислужниками і запроданцями – то все одно ніхто в це не повірить, бо їхні діла промовляють голосніше ворожої брехні.

Після святочно-ювілейного слова зголосилися особисто з привітами ще декілька осіб: д-р Б. Футей від УЗО відділ УКК-ту в Клівленді і від УНСоюзу, п. Іван Олексин від Робітничого Союзу та інші. Багато привітів принесла пошта на письмі, які відчитав мґр Василь Ліщинецький.

Обід-бенкет започаткував о. декан Ярослав Сірко молитвою і благословленням страв приготованих панями-експертами в кулінарній справі. Розваго́во — мистецька програма надала ювілейній стрічі ще більше святочного настрою. Дівочий хор „Мрія" у Пармі під мистецьким керівництвом і диригентурою Єлисавети Ясевич проспівав низку пісень.

Відомий Ансамбль Бандуристів, кол. Дивізійників з Нюарку під мистецьким керівництвом В. Юркевича виконав народну пісню Дивізійників.

Зчерги, згідно з наміченою програмою, окрестра „Вечірня Мелодія" з Рочестеру зі своїм капельмайстром В. Лужецьким перебрала „позиції". У балю-забаві взяли участь всі роди зброї. Колишні молоденькі 17-20-літні юнаки-добровольці, які колись стали ядром творення Української Національної Армії, тепер під „барабанний вогонь" оркестри засвідчили, що є ще порох в порохівницях. Деякі з них поприходили з доньками, синами, а то і внуками й добре „дали лиха закаблукам". Ювілейно-святочна вояцька забава по традиції тяглася аж поза „пів до другої години". Вояцька організованість і братерство, які можна було спостерігати на цьому срібно-ювілейному святі Клівлендської Станиці, є доказом, що ані колись в боях з ворогом, ані „На Шляхах Европи", ані тепер в Америці наші вояки не розгубилися. „Шафа грає". А ціль у них та сама, що була колись — служити своєму народові, своїй омріяній Державі — Україні.

Омелян Макогін

Три Округи УНСоюзу...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

Відзначення Михайла Галькевича, секретаря 59-го Відділу УНСоюзу, почесною грамотою за 56 років праці для УНС та його членства. На світлині (зліва): проф. Іван Телюк, Степан Гавриш, Михайло Галькевич, Володимир Сохан і д-р Михайло Снігурович.

Головної Канцелярії: головний секретар Володимир Сохан і головний організатор Степан Гавриш та почесний голова Округи Ню Гейвену і колишній заступник головного предсідника проф. Іван Телюк. Після короткого привітання д-р Михайло Снігурович попросив до доповідей гостей з централі. Головний секретар Володимир Сохан подав інформації про загальний стан УНСоюзу у всіх його ділянках праці, підкреслюючи користі із членства та забезпечення в УНСоюзі для членів, українськх громад та української справи. Головний організатор Степан Гавриш поінформував про досягнення трьох Округ в членській кампанії і про мету цьогорічної членської кампанії, до чого додав ряд цифер про суми дотацій УНСоюзу на народні цілі за останніх десять років. С. Гавриш згадав з признанням цьогорічні досягнення таких союзовців трьох Округ: з Округи Ню Гейвену Ірену Олійник зі здобутком 10 нових членів, Володимира Василенка — 11 членів, Семена Кравця із цього ж 277-го Відділу — 3 члени, проф. Івана Телюка — 9 членів і Василя Романишина — 7 членів; з Округи Вунсакет Лева Гардінка із 12 членами, та з Округи Бостону Йосифа Ірху — 12 членів, Анну Ремик — 7 членів і Дмитра Галонжку — 7 членів. Головний організатор також склав подяку тим, які привезли на ці збори аплікації. Ними були: Володимир Лучкань — 3 аплікації, Володимир Василенко — 2 аплікації, Семен Кравець — 2 аплікації та Василь Гіна — 1 аплікацію.

На цих зборах одержав Михайло Галькевич почесну грамоту з рук головного секретаря В. Сохана за його віддану службу впровдовж 56 років на різних постах відділового урядовця для добра членства 59-го Відділу та цілого УНСоюзу. У святочному врученні взяли теж участь С. Гавриш, д-р Михайло Снігурович та проф. Іван Телюк.

При кінці нарад Євген Гулич та його батько Іван Гулич, секретар 101-го Відділу УНСоюзу, закликали від імени українських організацій стейту Коннектикат піддержати фінансово приятеля українців конгресмена Христофера Дада в його виборчій кампанії. Секретар 12-го Відділу Володимир Лучкань проголосив збірку фондів на пластову оселю в Бразилії, підкреслюючи повне зрозуміння ставлення УНСоюзу та його клітин до справ виховання української молоді. Вкінці д-р Михайло Снігурович, як господар курсів та нарад, подякував від імені управ трьох Округ учасникам та доповідачам за успішне проведення курсу і нарад. Зокрема він подякував Управі місцевого УНДому за залю на курси і наради та за гостинність, а голова УНДому і керівник українських радієвих передач Михайло Тимків привітав учасників і склав при цій нагоді подяку УНСоюзові за матеріяльну піддержку його програми.

Ще довго після офіційного закриття нарад велись розмови учасників цих успішних нарад та курсу при перекусці, що її підготовили гостинні пані, членки УНСоюзу з Віллімантику.

Осіння організаційна кампанія УНСоюзу була темою нарад в Коговзі, Н. Й.

Коговз (в. з.) — В неділю 3-го жовтня ц. р. тут в приміщеннях „Українського Клюбу" відбулися наради представників Відділів УНСоюзу Тройської округи.

Наради відкрив і ними проводив голова округи Павло Шевчук, який привітав представників Головного Уряду УНСоюзу та відділових урядовців. Секретарями були: Василь Слободян в українській мові і Василь Колодій в англійській мові.

Павло Шевчук запросив першим до слова головного радного Володимира Запаранюка. Промовець дав загальний огляд організаційних успіхів і невдачі УНСоюзу. Правда, фінанси УНС щорічно збільшуються — говорив промовець, але членство зменшується. Тому організація нових членів повинна мати тепер першенство та найбільшу увагу.

Дальше головний радний В. Запаранюк переглянув Відділи Округи та підкреслив їхні успіхи і недоліки і закликав до посильної праці, щоб в той спосіб Округа виконала свою квоту в цьому році. Накінець подав ряд користей, що їх дає УНСоюз своїм членам, українській громаді, а головно українській студіюючій молоді.

Обласний організатор Василь Оріховський давав практичні поради, як підшукувати проспектів нових членів. Головну увагу звернув на те, що наша українська громада не зменшується і є багато осіб, які потребують забезпечення в УНСоюзі, тільки треба фахово до них підходити.

Після доповідей вив'язалася дискусія, слово в якій забирали: М. Савків, В. Слободян, П. Шевчук, Білинський, С. Горбач та інші. На запити відповіді подавали Володимир Запаранюк і Василь Оріховський.

По закінченні ділових нарад місцевий 57-мий Відділ гостив приявних перекускою.

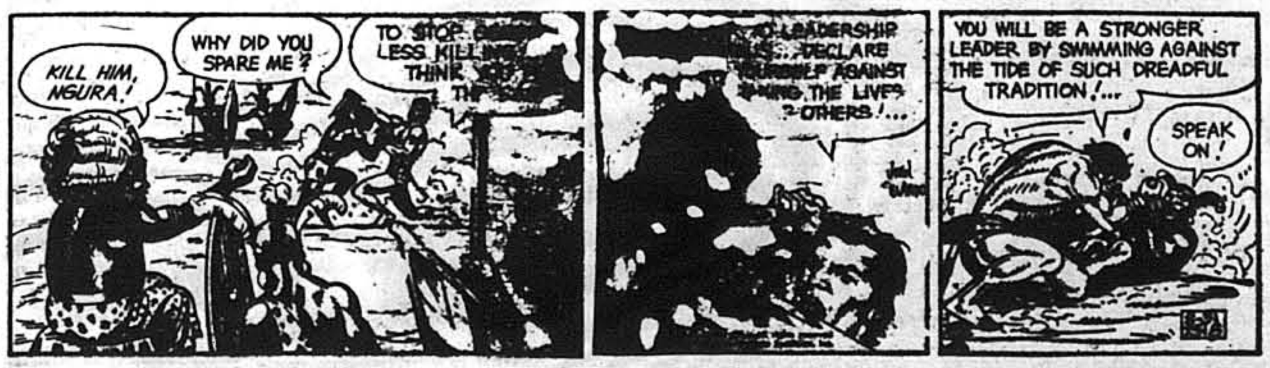
ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що надіслали свою добровільну доплату до передплати та свою пожертву на фонд „Свободи" та її видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка", і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

ЛИСТА Ч. 15.

Т. Дячок, Такома Парк	$ 25.00	Т. Зазуля, Ріго Парк	3.00
Д-р М. Віда, Чікаґо	20.00	М. Калавур, Торонто	3.00
І. Прокофіїв, Айслінґтон	15.00	В. Ковальський, Стерлінґ Гойтс	3.00
Д-р М. Сатурський, Нюкомерставн	15.00	М. Петриків, Вернон	3.00
Я. Зелінський, Пассейк	10.00	С. Пущинський, Вруклин	3.00
О. Михайленко, Морріставн	10.00	Є. Репета, Детройт	3.00
Д-р П. Пшик, Сомервілл	10.00	В. Тацькі, Детройт	3.00
Іссая Юсип, Ст. Луїс	10.00	Р. Шкавритко, Детройт	3.00
Г. Баран, Торонто	5.00	А. Сенишин, Ірвінґтон	2.80
Н. Варій, Стретфорд	5.00	д-р Я. Мигайчук, Парма	2.50
В. Вац, Філядельфія	5.00	П. Олійник, Рочестер	2.50
П. Веца, Лорейн	5.00	М. Сенчіковська, Вілліментик	2.50
К. Благітка, Ляшін	5.00	Л. Антонович, Торонто	2.00
О. Даниш, Сіятл	5.00	К. Войко, Провіденс	2.00
А. Дорошенко, Ґрефтон	5.00	М. Вайда, Стемфорд	2.00
А. Двораківський, Сілвер Спрінґ	5.00	о. І. Ващук, Скарборо	2.00
О. Еваночко, Вруклин	5.00	Д. Війтик, Омага	2.00
Г. З. Жеребняк, Акрон	5.00	В. Волянський, Честер	2.00
С. Жук, Бріджпорт	5.00	Д. Гнатов, Піттсбурґ	2.00
Я. Ковалець, Дресден	5.00	В. Горохівський, Норвіч	2.00
Н. Каліниченко, Вест Роксбури	5.00	І. Додик, Ст. Кетринс	2.00
Е. Кілярський, Міддлбурґ Айтс	5.00	П. Дяків, Ст. Кетринс	2.00
Т. Ковбасюк, Клівленд	5.00	Н.Кізюк, Честер	2.00
П. Королишин, Н. Галедон	5.00	Т. Кісілевич, Флінт	2.00
С. Костишин, Вінніпеґ	5.00	О. Д. Кочмай, Чікаґо	2.00
П. Кучкуда, Сідар Ґров	5.00	Л. Крохмалюк, Торонто	2.00
П. Кушнірчук, Чікаґо	5.00	С. Максимяк, Кліфсанд Парк	2.00
М. Лисий, Тандер Вей,	5.00	О. Миськів, Аліквіппа	2.00
Б. Малишкевич Ніяґара Фолс	5.00	І Павлівець, Монтреаль	2.00
Д. Манило, Лонґейл	5.00	В. Пепюк, Сеймур	2.00
І. Николюк, Чікаґо	5.00	Д. Присяжнюк, Воррен	2.00
С. Прухницький, Оттава	5.00	С. Савчишин, Ванкувер	2.00
Я. Рубель, Вейсайд	5.00	Союз Українських Студентів Канади	2.00
П. Семенюк, Мейплвуд	5.00	Д. Стриск, Літтл Фалс	2.00
М. Сенчишак, Кеноша	5.00	М. Хома, Валтімор	2.00
В. Сцебело, Ленсінґ	5.00	М. Цьок, Ірвінґтон	2.00
М. Техловець, Норвіч	5.00	І. Шостак, Чікаґо	2.00
И Турчин, Вронкс	5.00	О. А. Яцусь, Розелл	2.00
А. Тхір, Керґонксон	5.00	В. Баран, Ям Плейн	1.00
Д-р Д. Ціпивник, Саскатун	5.00	М. Велич, Сиракюз	1.00
Л. М. О. Цимбалісти Едмонтон	5.00	Ю. Гнат, Ірвінґтон	1.00
Б. Яримович, Оттава	5.00	П. Гула, Чікаґо	1.00
Т. Ковалюк, Лічбурґ	4.00	Г. Іваків, Джерзі Сіті	1.00
Д. Комаринська, Форест Гіллс	3.20	І. Клеманчук, С. Аттлеборо	1.00
О. Бунецький, Торонто	3.00	С. Конрад, Філядельфія	1.00
Я. Головач, Торнгілл	3.00	І. Криско, Бріджпорт	1.00
Р. Глух, Елмгурст	3.00	А. Кузишин, Вудсайд	1.00
В. Дробоцьки, Вовлінґ Ґрін	3.00	А. Лаврів, Піттсфілд	1.00
		М. Ласка, Воррен	1.00
		К. Малахов, Стемфорд	1.00
		С. Шуган, Джерзі Сіті	1.00
		М. Хвостик, Менчестер	1.00

ТАРЗАН, Ч. 7518 Цікава розмова

Вбий його, Нґуро!! Чому ти помилував мене? Щоб припинити безглузде нищення життя!... Думаю, що ти поділяєш мою думку!...

Ти є спадкоємцем влади над мамбусами... Заявися проти вбивання інших людей!...

Будеш могутнішим володарем, якщо виступиш проти цих жахливих звичаїв!... Говори далі!